

กลยุทธ์การพัฒนาพุทธวิธีเพื่อสังคมอุดมสุขสำหรับผู้สูงอายุ จังหวัดร้อยเอ็ด*

The Development Strategy of Buddhist Method for Happiness Society for the Elderly People, Roi Et Province

พระมหาศุภชัย สุภกิจโจ (ศุภชัย บุตรเกษ), คัมภีรภาพ คงสำรวย, ชุสิพร นาหวนิล และนัยน์ปพร สุภา
Phramaha Suphachai Suphakicco (Suphachai Butraket), Khamphiraphap Kongsumruay,
Chuleeporn Nahuanil and Naipraporn Supa
มหาวิทยาลัยมหาจุฬาราชวิทยาลัย วิทยาเขตอีสาน
Mahamakut Buddhist University, Isan Campus, Thailand
Corresponding Author, E-mail: suphachai.boo@mbu.ac.th

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) พัฒนากลยุทธ์การพัฒนาพุทธวิธีเพื่อสังคมอุดมสุขสำหรับผู้สูงอายุจังหวัดร้อยเอ็ด 2) ประเมินกลยุทธ์การพัฒนาพุทธวิธีเพื่อสังคมอุดมสุขสำหรับผู้สูงอายุจังหวัดร้อยเอ็ด เป็นการวิจัยแบบผสมผสาน (Mix Methods Research) กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ผู้สูงอายุในเขตอำเภอเมือง ผู้วิจัยเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง ผู้สูงอายุที่มีปัญหาเกี่ยวกับสุขภาพ การดำรงชีวิต และปัญหาเกี่ยวกับครอบครัวจำนวนทั้งสิ้น 358 คน ผู้ให้ข้อมูลการสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง จำนวน 9 คน ผู้ทรงคุณวุฒิในการประเมินกลยุทธ์การพัฒนาดังกล่าว จำนวน 17 รูป/คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง แบบสอบถามเกี่ยวกับสภาพปัญหา จำนวน 20 ข้อ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ด้วยวิธีของเพียร์สัน การวิเคราะห์การถดถอยของพหุคูณ Multiple Regression Analysis: MR และวิเคราะห์เชิงพรรณนา

ผลการวิจัยพบว่า

1. ผลการศึกษาสภาพ ปัญหา และปัจจัยที่ส่งผลต่อการพัฒนาพุทธวิธีเพื่อสังคมอุดมสุขสำหรับผู้สูงอายุจังหวัดร้อยเอ็ด พบว่า มีตัวแปร อายุ และเพศของผู้สูงอายุจังหวัดร้อยเอ็ด ที่ร่วมกันทำนายปัจจัยที่ส่งผลต่อการพัฒนาพุทธวิธีเพื่อสังคมอุดมสุขสำหรับผู้สูงอายุจังหวัดร้อยเอ็ด อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

*ได้รับบทความ: 14 สิงหาคม 2566; แก้ไขบทความ: 6 มิถุนายน 2567; ตอรับตีพิมพ์: 19 มิถุนายน 2567
Received: August 14, 2023; Revised: June 6, 2024; Accepted: June 19, 2024

(P-value = .000) ซึ่งตัวแปรทั้ง 2 สามารถอธิบายการผันแปรของปัจจัยที่ส่งผลต่อการพัฒนาพุทธวิธีเพื่อสังคมอุดมสุขสำหรับผู้สูงวัยจังหวัดร้อยเอ็ดได้ร้อยละ 0.48 ($R^2 = .048$) สามารถเขียนสมการพยากรณ์ในรูปแบบคะแนนดิบได้ดังต่อไปนี้ $Y = 3.648 + -.054X_1 + -.050X_2$

2. ผลการประเมินกลยุทธ์การพัฒนาพุทธวิธีเพื่อสังคมอุดมสุขสำหรับผู้สูงวัยจังหวัดร้อยเอ็ด โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก และรายด้าน โดยด้านที่มีความคิดเห็นสูงสุด คือด้านความเหมาะสม รองลงมา คือ ด้านความถูกต้อง และด้านความเป็นไปได้ ส่วนด้านที่มีความคิดเห็นต่ำสุด คือ ด้านการนำไปใช้ประโยชน์

คำสำคัญ: กลยุทธ์การพัฒนา; พุทธวิธีสังคมอุดมสุขผู้สูงวัย

Abstract

The purposes of this research were 1) The Development Strategy of Buddhist Method for Happiness Society for the Elderly People, Roi Et Province, and 2) evaluate this strategy. The sample group for this study consisted of elderly individuals from the Mueang district of Roi Et province. This was a mixed method research. The researcher specifically chose a sample group consisting of seniors who face health-related issues, lifestyle challenges, and family-related problems. A total of 358 individuals were chosen. Data was collected through structured interviews from 9 respondents and evaluated by 17 qualified individuals. The research tools used included structured interviews, a questionnaire regarding problem conditions with 20 items. The statistics used for data analysis included frequency, percentage, mean, standard deviation, Pearson Product Moment Correlation (r), Multiple Regression Analysis (MR), and Descriptive Analysis.

The research results was found that:

1. The study on the condition, problems, and factors influencing the development strategy of Buddhist method for happiness society for the elderly people, Roi Et found that the age and gender of the elderly in Roi Et predict the factors affecting the development of the Buddhist approach for an ideal society significantly (P-value = .000). These two variables explain the variance in factors affecting the development by 0.48 percent ($R^2 = .048$). The forecast equation can be written in raw scores as: $Y = 3.648 + -.054X_1 + -.050X_2$.

2. The evaluation of the strategy for the Buddhist method for happiness society for the elderly people, Roi Et province is generally at a high level. The aspect with the

highest opinions is appropriateness, followed by accuracy and feasibility. The aspect with the least opinions is practicality.

Keywords: Development strategy; the Buddhist method for happiness society for the elderly

1. บทนำ

การเปลี่ยนแปลงโครงสร้างประชากรเข้าสู่สังคมผู้สูงอายุเป็นประเด็นที่ได้รับความสนใจกันเป็นอย่างมากทั้งในระดับชาติและในระดับโลก เนื่องจากมีผลกระทบอย่างกว้างขวางทั้งในระดับมหภาค ซึ่งได้แก่ ผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศ (GDP) รายได้ต่อหัวของประชากรการออมและการลงทุนงบประมาณของรัฐบาลการจ้างงานและผลิตภาพของแรงงานและระดับจุลภาค ได้แก่ ตลาดผลิตภัณฑ์ และบริการด้านต่างๆ โดยองค์การสหประชาชาติได้ประเมินสถานการณ์ว่าปี พ.ศ. 2544-2643 (ค.ศ. 2001-2100) จะเป็นศตวรรษแห่งผู้สูงอายุหมายถึงการมีประชากรอายุ 60 ปีขึ้นไปมากกว่าร้อยละ 10 ของประชากรรวมทั่วโลก และปัจจุบันประเทศไทยได้เริ่มเข้าสู่สังคมผู้สูงอายุนับตั้งแต่ปี 2549 กล่าวคือมีประชากรที่มีอายุตั้งแต่ 60 ปีขึ้นไปร้อยละ 10 ของประชากรทั้งหมดโดยจากสถิติประชากรของสำนักงานสถิติแห่งชาติ ประจำปี พ.ศ. 2558 พบว่า ประเทศไทยมีประชากรทั้งหมดจำนวน 65,729,098 คน เป็นประชากรผู้สูงอายุจำนวน 9,456,193 คน คิดเป็นร้อยละ 14.38 ของประชากรทั้งหมดซึ่งแสดงให้เห็นว่าประเทศไทยกำลังก้าวเข้าสู่การเป็นสังคมผู้สูงอายุเป็นประเทศที่สองในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ที่ก้าวเข้าสู่สังคมผู้สูงอายुरองจากประเทศสิงคโปร์และเมื่อสัดส่วนประชากรสูงอายุ (60 ปีขึ้นไป) สูงถึง

ร้อยละ 10 ของประชากรทั้งหมดประเทศไทยกำลังจะกลายเป็น “สังคมสูงอายอย่างสมบูรณ์” เมื่อประชากรอายุ 60 ปีขึ้นไป มีมากถึงร้อยละ 20 ในปี 2564 หรือในอีกเพียงปีข้างหน้าและคาดว่าจะเป็สังคมสูงวัยระดับสุดยอดในอีกไม่ถึง 20 ปีข้างหน้า นี้เมื่อประชากรอายุ 60 ปีขึ้นไปมีสัดส่วนถึงร้อยละ 28 ของประชากรทั้งหมด (ศิลาปสวย ระเบียบแสงสุรีย์, 2560, หน้า 1)

การเข้าสู่สังคมผู้สูงอายุนั้นนอกจากส่งผลกระทบต่อเปลี่ยนแปลงโครงสร้างประชากรแล้วการเข้าสู่สังคมผู้สูงอายุยังส่งผลกระทบต่อสภาพทางเศรษฐกิจสังคมด้วยโดยสัดส่วนผู้สูงอายุที่มากขึ้น ในขณะที่สัดส่วนประชากรวัยทำงานมีเท่าเดิมหรือลดลงจะมีผลกระทบโดยตรงต่อการผลิตทำให้กำลังแรงงานน้อยลงมีภาคการผลิตและอุปทานแรงงานลดลง ซึ่งอาจจะส่งผลทำให้ค่าแรงสูงขึ้นหรือเกิดการขาดแคลนแรงงานได้และทำให้ผลิตภัณฑ์มวลรวมประชาชาติ (GNP) รวมทั้งรายได้ประชาชาติและรายได้เฉลี่ยต่อบุคคลลดลงส่วนในด้านการดูแลและการจัดสวัสดิการด้านต่างๆ ใ้กับผู้สูงอายุในสังคมผู้สูงอายุนั้นสัดส่วนประชากรสูงอายุและสัดส่วนประชากรวัยเด็กและวัยแรงงานในครอบครัวจะขาดความสมดุล ดังนั้นวัยแรงงานมีภาระในการดูแลผู้สูงอายุเพิ่มขึ้นและทำให้คุณภาพของการดูแลผู้สูงอายุลดลงผู้สูงอายุจำนวนมากขาดผู้ดูแลหรือถูกทอดทิ้ง กลไกของครอบครัว

และเครือข่ายที่ไม่สามารถรองรับการดูแลผู้สูงอายุได้อย่างมีประสิทธิภาพพบพบาพในการดูแลผู้สูงอายุของชุมชนและภาครัฐจึงมีความสำคัญมากขึ้นในอนาคตภาครัฐจำเป็นต้องจัดบริการด้านการแพทย์ สาธารณสุขและบริการทางสังคมเพิ่มขึ้น รวมทั้งต้องเพิ่มงบประมาณเพื่อให้การช่วยเหลือผู้สูงอายุมากขึ้นด้วย ซึ่งทำให้มีภาระทางด้านคลั่งและงบประมาณรายจ่ายเพิ่มขึ้นขณะที่งบประมาณรายรับลดลงรายได้จากการเก็บภาษีน้อยลงเนื่องจากมีวัยผู้สูงอายุซึ่งไม่มีรายได้มีส่วนที่มากขึ้น (ศิลาปสวย ระเบียบแสงสุรีย์, 2560, หน้า 2)

การสร้างกลยุทธ์การพัฒนาพุทธวิธีสังคมอุดมสุขเป็นรูปแบบการตัดสินใจในการพัฒนาที่มีเหตุผลชัดเจน เป็นแบบแผนการดำเนินงานที่สำคัญเพื่อจะนำไปสู่การบรรลุวัตถุประสงค์ให้ครบวงจรในการส่งเสริมและพัฒนาในระยะยาวการสร้างหรือพัฒนาวิธีทางในทางปฏิบัติตลอดจนการระดมและจัดสรรทรัพยากรขององค์กรที่เกี่ยวข้องซึ่งสังคมอุดมสุขเป็นแนวความคิดพัฒนาเมืองน่าอยู่อย่างยั่งยืนมุ่งเน้นการพัฒนาที่เป็นองค์รวม ยึดคนเป็นศูนย์กลาง อาศัยความเข้มแข็งของชุมชนเป็นรากฐานในการพัฒนามุ่งให้เกิดความสงบ สะดวก สะอาด ปลอดภัย มีระเบียบวินัย มีเศรษฐกิจฐานรากเข้มแข็ง มีระบบบริหารที่ดี ประชาชนมีคุณภาพชีวิตดี วิถีชีวิตดี มีความสุข สำหรับการทำให้เมืองและชุมชนให้น่าอยู่ที่สำคัญต้องอาศัยพลังการมีส่วนร่วมจากทุกภาคส่วนอย่างจริงจังและต่อเนื่องเพื่อผลักดันให้เกิดการบริหารจัดการและขับเคลื่อนยุทธศาสตร์เมืองน่าอยู่ ชุมชนน่าอยู่ ที่มุ่งพัฒนา กลไกและการบริหารจัดการเมืองและชุมชนอย่าง

เป็นระบบ ซึ่งจะนำไปสู่การพัฒนาที่ยั่งยืนและความอยู่ดีมีสุขของคนไทยการพัฒนาเมืองน่าอยู่ชุมชนน่าอยู่ ต้องยึดหลักพื้นฐานสำคัญ 2 ประการ ได้แก่ ประการแรกต้องคำนึงถึงความเป็นเมืองน่าอยู่ชุมชนน่าอยู่ของแต่ละพื้นที่ ซึ่งมีความแตกต่างกันตามศักยภาพความพร้อมทั้งวัฒนธรรม ค่านิยมของสังคมชุมชนนั้นๆ และเป็นไปตามความต้องการ ความพึงพอใจของชาวเมืองชุมชนนั้นๆ เป็นผู้กำหนด ประการที่สอง เมืองน่าอยู่ ชุมชนน่าอยู่มีลักษณะเป็นพลวัต มีการเปลี่ยนแปลง เคลื่อนไหวไม่หยุดนิ่งสามารถแปรเปลี่ยนปรับปรุงให้ดีขึ้นเรื่อยๆ ด้วยกระบวนการเรียนรู้จากการปฏิบัติอย่างต่อเนื่อง (จิรนนท์ อินทนิม, ชูลี อัครพิชยนต์ และศรีนวล วิหครัตน์, 2551, หน้า 7-8)

สภาพปัญหาเกี่ยวกับผู้สูงอายุจังหวัดร้อยเอ็ดในปัจจุบัน โดยมีผลการวิจัยของจริยา อินทรรัศมี (2564, หน้า 1-14) ได้ศึกษาวิจัยเกี่ยวกับกระบวนการส่งเสริมการเรียนรู้ร่วมกันระหว่างผู้สูงอายุกับผู้ดูแล ในการปรับปรุงสิ่งแวดล้อมภายในและภายนอกบ้านของผู้สูงอายุจังหวัดร้อยเอ็ด และจังหวัดเลย พบว่า บ้านผู้สูงอายุมีส้วมเป็นแบบนั่งยองไม่มีราวจับ ร้อยละ 70.9 ภายในห้องน้ำไม่มีราวจับ ร้อยละ 98.5 อุบัติเหตุที่เกิดมากที่สุดกับผู้สูงอายุคือ การหกล้ม ร้อยละ 70.0 อุบัติเหตุส่วนใหญ่เกิดในห้องนอน ร้อยละ 30.9 กระบวนการเรียนรู้ร่วมกันระหว่างผู้สูงอายุและผู้ดูแลในการปรับปรุงสิ่งแวดล้อมภายในและภายนอกบ้าน ประกอบด้วยกิจกรรม 1) การสนทนากลุ่มกับผู้สูงอายุและผู้ดูแล 2) การสนทนากลุ่มกับอาสาสมัครสาธารณสุข เจ้าหน้าที่สาธารณสุข และเจ้าหน้าที่

จากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง 3) การประชุมกับผู้เกี่ยวข้องเพื่อนำเสนอผลการวิจัยในระยะแรก 4) การจัดประชุมการวางแผนแบบมีส่วนร่วม (AIC: Appreciation Influence and Control) 5) การจัดประชุมเชิงปฏิบัติการเรื่องการจัดสิ่งแวดล้อมที่เหมาะสมของผู้สูงอายุสำหรับผู้ดูแล 6) การอบรมให้ความรู้การจัดสิ่งแวดล้อมที่เหมาะสมของผู้สูงอายุในโรงเรียนผู้สูงอายุ และ 7) การจัดเวทีแลกเปลี่ยนเรียนรู้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องระดับเขต ผลการเปรียบเทียบความรู้ในการจัดการสภาพแวดล้อมที่เหมาะสมของผู้สูงอายุและผู้ดูแลก่อนและหลังทำการวิจัย พบว่า มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p = 0.00$) การวิจัยครั้งนี้มีข้อเสนอแนะให้ผู้สูงอายุและผู้ดูแลมีบทบาทสำคัญในการปรับปรุงสิ่งแวดล้อมภายในและภายนอกบ้าน โดยควรมีหน่วยงานที่เกี่ยวข้องให้การสนับสนุน

จากการศึกษางานวิจัยเกี่ยวกับสังคมอุดมสุขสำหรับผู้สูงอายุจังหวัดร้อยเอ็ดมีการวิจัยเกี่ยวกับกระบวนการส่งเสริมการเรียนรู้ร่วมกันระหว่างผู้สูงอายุกับผู้ดูแลในการปรับปรุงสิ่งแวดล้อมภายในและภายนอกบ้านของผู้สูงอายุจังหวัดร้อยเอ็ด ซึ่งงานวิจัยในเขตอำเภอเมืองเกี่ยวกับกลยุทธ์การพัฒนาพฤติกรรมเพื่อสังคมอุดมสุขสำหรับผู้สูงวัยจังหวัดร้อยเอ็ด ยังไม่ปรากฏมีการศึกษาวิจัยมาก่อนด้วยเหตุผลดังกล่าวทำให้คณะผู้วิจัยสนใจศึกษา กลยุทธ์การพัฒนาพฤติกรรมเพื่อสังคมอุดมสุขสำหรับผู้สูงวัยจังหวัดร้อยเอ็ด เพื่อต้องการทราบถึงกลยุทธ์และปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการพัฒนาสังคมอุดมสุขสำหรับผู้สูงวัยจังหวัดร้อยเอ็ดเพื่อนำเสนอรูปแบบกลยุทธ์การพัฒนาดังกล่าวและเป็นข้อมูล

สำหรับการเผยแพร่สู่การพัฒนาสังคมอุดมสุขสำหรับผู้สูงวัยทั่วประเทศอย่างมีประสิทธิภาพต่อไปในอนาคต

2. วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาสภาพ ปัญหา และพัฒนา กลยุทธ์การพัฒนาพฤติกรรมเพื่อสังคมอุดมสุขสำหรับผู้สูงวัยจังหวัดร้อยเอ็ด
2. เพื่อประเมินกลยุทธ์การพัฒนาพฤติกรรมเพื่อสังคมอุดมสุขสำหรับผู้สูงวัยจังหวัดร้อยเอ็ด

3. วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ เป็นการวิจัยวิธีวิทยาแบบผสม (Mixed Methodology Research) เป็นการผสมผสานระหว่างวิธีวิทยาการวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) วิธีวิทยาการเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) ผู้วิจัยได้ดำเนินการวิจัย ดังนี้

1. ด้านประชากรและกลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ผู้สูงวัย คือ อายุระหว่าง 60 ปีขึ้นไป ที่อาศัยอยู่ในเขตเทศบาลเมือง อำเภอเมือง จังหวัดร้อยเอ็ด จำนวน 5,366 คน (กองวิชาการและแผนงาน, 2565, หน้า 8) กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ผู้สูงวัยที่มีอายุระหว่าง 60-69 ปี ที่อาศัยอยู่ในเขตอำเภอเมือง จังหวัดร้อยเอ็ด ผู้วิจัยเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบเจาะจงโดยเลือกศึกษากลุ่มตัวอย่างที่เป็นผู้สูงอายุที่มีปัญหาเกี่ยวกับสุขภาพ การดำรงชีวิต และปัญหาเกี่ยวกับครอบครัวจำนวนทั้งสิ้น 358 คน โดยกำหนดตามกลุ่มตัวอย่างตามตารางเครชชีและมอร์แกน (Krejcie and Morgan) (บุญชม

ศรีสะอาด และคณะ, 2551, หน้า 43) ใช้วิธีการสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling) โดยการไต่ตารางเลขสุ่ม

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับสภาพ ปัญหา และปัจจัยที่ส่งผลต่อสภาพ ปัญหา และปัจจัยที่ส่งผลต่อการพัฒนาพุทธวิธีเพื่อสังคมอุดมสุขสำหรับผู้สูงวัยจังหวัดร้อยเอ็ดมี 4 ด้าน ประกอบด้วย 1) ด้านความสุข 2) ด้านคุณภาพ และคุณธรรม 3) ด้านครอบครัว ชุมชนพัฒนา และ 4) ด้านความสมดุลของสิ่งแวดล้อม และพุทธวิธีเพื่อสังคมอุดมสุขสำหรับผู้สูงวัยจังหวัดร้อยเอ็ด ตามหลักสังคหัตถุ 4 มี 4 ด้าน ได้แก่ 1) ด้านทาน 2) ด้านปิยวาจา 3) ด้านอตถจริยา 4) ด้านสมานัตตตาแล้วรวบรวมและนำไปวิเคราะห์ข้อมูลให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของการศึกษาวิจัย และขอบเขตของการศึกษาวิจัย โดยแบ่งออกเป็น 4 ตอน คือ ตอนที่ 1 คำถามเกี่ยวกับข้อมูลพื้นฐานทั่วไปของกลุ่มตัวอย่างซึ่งประกอบด้วยเพศ อายุ และรายได้/ต่อเดือน ตอนที่ 2 คำถามเกี่ยวกับสภาพ ปัญหา และปัจจัยที่ส่งผลต่อสภาพ ปัญหา และปัจจัยที่ส่งผลต่อการพัฒนาพุทธวิธีเพื่อสังคมอุดมสุขสำหรับผู้สูงวัยจังหวัดร้อยเอ็ดมี 4 ด้าน ประกอบด้วย 1) ด้านความสุข 2) ด้านคุณภาพและคุณธรรม 3) ด้านครอบครัว/ชุมชนพัฒนา และ 4) ด้านความสมดุลของสิ่งแวดล้อมรวมทั้งสิ้น 20 ข้อ โดยใช้วิธีแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) ซึ่งแบ่งเป็น 5ระดับคือ ระดับมากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย น้อยที่สุด ตอนที่ 3 พุทธวิธีเพื่อสังคมอุดมสุขสำหรับผู้สูงวัยจังหวัดร้อยเอ็ดตามหลักสังคหัตถุ 4 มี 4 ด้าน ได้แก่ 1) ด้านทาน

2) ด้านปิยวาจา 3) ด้านอตถจริยา 4) ด้านสมานัตตตารวมทั้งสิ้น 20 ข้อ โดยใช้วิธีแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) ซึ่งแบ่งเป็น 5 ระดับคือ ระดับมากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย น้อยที่สุด และตอนที่ 4 ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับสภาพ ปัญหา และปัจจัยที่ส่งผลต่อการพัฒนาพุทธวิธีเพื่อสังคมอุดมสุขสำหรับผู้สูงวัยจังหวัดร้อยเอ็ด ส่วนแบบการสัมภาษณ์ผู้วิจัยใช้การสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง (Structured interview) เป็นการสัมภาษณ์ที่มีการวางแผนจัดเตรียมชุดคำถามและวิธีการสัมภาษณ์อย่างเป็นระบบและมีขั้นตอนล่วงหน้ามีการดำเนินงานแบบเป็นทางการภายใต้กฎเกณฑ์หรือมาตรฐานเดียวกัน ซึ่งเป็นคำถามเกี่ยวกับสภาพ ปัญหา และปัจจัยที่ส่งผลต่อสภาพ ปัญหา และปัจจัยที่ส่งผลต่อการพัฒนาพุทธวิธีเพื่อสังคมอุดมสุขสำหรับผู้สูงวัยจังหวัดร้อยเอ็ดของผู้ถูกสัมภาษณ์เพื่อนำข้อมูลมาวิเคราะห์ภาพรวม

3. วิธีการสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย เป็นแบบสอบถามชนิดปลายเปิดและปลายปิด ผู้วิจัยได้ดำเนินการสร้างและการหาคุณภาพของเครื่องมือ ดังนี้ 1) แบบสอบถาม (1) หลังจากผู้ศึกษาได้ศึกษาแนวคิดทฤษฎีเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับเรื่องที่ต้องการศึกษาสภาพ ปัญหา และปัจจัยที่ส่งผลต่อสภาพ ปัญหา และปัจจัยที่ส่งผลต่อการพัฒนาพุทธวิธีเพื่อสังคมอุดมสุขสำหรับผู้สูงวัยจังหวัดร้อยเอ็ด (2) นำผลการศึกษาดังกล่าวข้างต้นมาสร้างแบบสอบถามโดยแบ่งแบบสอบถามออกเป็น 3 ตอนโดยพิจารณาเนื้อหาให้ครอบคลุมกับความมุ่งหมายของการศึกษาวิจัย และสมมติฐานของการวิจัย (3) นำแบบสอบถามที่

สร้างขึ้นตามกรอบแนวคิดที่กำหนดนำเสนอ ผู้เชี่ยวชาญเพื่อพิจารณาความถูกต้องและครอบคลุม เนื้อหาของการศึกษา เพื่อหาค่าความสอดคล้อง (IOC) และเพื่อนำมาปรับปรุงแก้ไขตามที่อาจารย์ผู้เชี่ยวชาญแนะนำเพิ่มเติม (4) ผู้ศึกษาวิจัยนำแบบสอบถามตามที่ได้ปรับปรุงแล้วเสนอต่อผู้เชี่ยวชาญพิจารณาตรวจสอบความถูกต้องและความเที่ยงตรงของเครื่องมือครอบคลุมเนื้อหาในเรื่องที่จะวัดจากผู้เชี่ยวชาญจำนวน 5 ท่าน (5) ผู้วิจัยนำมาปรับปรุงแก้ไขเนื้อหาแบบสอบถามตามข้อเสนอแนะที่ผู้เชี่ยวชาญให้คำแนะนำและตรวจสอบความถูกต้อง

การหาคุณภาพเครื่องมือ โดยนำแบบสอบถามที่สร้างเสนอต่อผู้เชี่ยวชาญชุดเดิมประเมินความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับจุดประสงค์เชิงพฤติกรรม (IOC) โดยกำหนดเกณฑ์การให้คะแนนดังนี้

ให้คะแนน +1 เมื่อแน่ใจว่าข้อคำถามนั้นวัดตามจุดประสงค์เชิงพฤติกรรม

ให้คะแนน 0 เมื่อไม่แน่ใจว่าข้อคำถามนั้นวัดตามจุดประสงค์เชิงพฤติกรรม

ให้คะแนน -1 เมื่อแน่ใจว่าข้อคำถามนั้นไม่วัดตามจุดประสงค์เชิงพฤติกรรม

จากนั้นพิจารณาคัดเลือกคำถามที่ค่า IOC ตั้งแต่ .50-1.00จากผู้เชี่ยวชาญที่ให้คะแนนจำนวน 30 ข้อ แล้วนำเสนอท่านอีกครั้ง และนำแบบสอบถามไปทดสอบใช้ (Try-out) ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างจำนวน 30 คน โดยการหาค่าอำนาจจำแนกรายข้อ (item discrimination) ของแบบสอบถามโดยแบบสอบถามสภาพ ปัญหา และปัจจัยที่ส่งผลต่อการพัฒนาพุทธ

วิธีเพื่อสังคมอุมสุขสำหรับผู้สูงวัยจังหวัดร้อยเอ็ด มีค่าอำนาจจำแนกระหว่าง .635-.839 และแบบสอบถามพุทธวิธีเพื่อสังคมอุมสุขสำหรับผู้สูงวัยจังหวัดร้อยเอ็ด ตามหลักสังคหวัตถุ 4 มีค่าอำนาจจำแนกระหว่าง .626 - .836 และหาความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม (Reliability) โดยการวิเคราะห์ค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ใช้สัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha Coefficient) ตามวิธีการของครอนบาค (Cronbach) โดยแบบสอบถามสภาพ ปัญหา มีค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับเท่ากับ .961 และปัจจัยที่ส่งผลต่อการพัฒนาพุทธวิธีเพื่อสังคมอุมสุขสำหรับผู้สูงวัยจังหวัดร้อยเอ็ดและแบบสอบถามพุทธวิธีเพื่อสังคมอุมสุขสำหรับผู้สูงวัยจังหวัดร้อยเอ็ด ตามหลักสังคหวัตถุ 4 มีค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับเท่ากับ .962 จัดทำแบบสอบถามฉบับสมบูรณ์เพื่อนำไปใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างต่อไปและแบบสัมภาษณ์ผู้วิจัยได้สร้างและพัฒนาขึ้นเพื่อความเที่ยงตรงของค่าสัมภาษณ์ผู้วิจัยได้ปรึกษาผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเนื้อหา

4. การวิเคราะห์ข้อมูลที่รวบรวมได้จากแบบสอบถามด้วยโปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป ดังนี้ ตอนที่ 1 การวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐานของกลุ่มเป้าหมายโดยนำข้อมูลที่รวบรวมได้มาวิเคราะห์หาค่าทางสถิติซึ่งประกอบด้วยการแจกแจงความถี่ (Frequency) และค่าร้อยละ (Percentage) ตอนที่ 2 การวิเคราะห์สภาพ ปัญหา และปัจจัยที่ส่งผลต่อการพัฒนาพุทธวิธีเพื่อสังคมอุมสุขสำหรับผู้สูงวัยจังหวัดร้อยเอ็ด มี 4 ด้าน ประกอบด้วย 1) ด้านความสุข 2) ด้านคุณภาพและคุณธรรม 3) ด้าน

ครอบครัว/ชุมชนพัฒนา และ 4) ด้านความสมดุลของสิ่งแวดล้อมรวมทั้งสิ้น 20 ข้อ ใช้สถิติเชิงพรรณนา ได้แก่ ค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) และนำเสนอข้อมูลในรูปแบบตารางควบคุมการบรรยายผลการศึกษาดังกล่าวโดยได้กำหนดเกณฑ์การให้คะแนนคำตอบของแบบสอบถาม ลักษณะของแบบสอบถามเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) ตามวิธีของลิเคิร์ต ตอนที่ 3 การวิเคราะห์พฤติกรรมเพื่อสังคมสำหรับผู้สูงวัยจังหวัดร้อยเอ็ดตามหลักสังคหวัตถุ 4 มี 4 ด้าน ได้แก่ 1) ด้านทาน 2) ด้านปิยวาจา 3) ด้านอหิงสา 4) ด้านสมานัตตารวมทั้งสิ้น 20 ข้อ ใช้สถิติเชิงพรรณนา ได้แก่ ค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) และนำเสนอข้อมูลในรูปแบบตารางควบคุมการบรรยายผลการศึกษาดังกล่าวโดยได้กำหนดเกณฑ์การให้คะแนนคำตอบของแบบสอบถาม ลักษณะของแบบสอบถามเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) ตามวิธีของลิเคิร์ต ตอนที่ 4 การทดสอบสมมติฐานเพื่อศึกษาปัจจัยส่วนบุคคลและสภาพ ปัญหา และปัจจัยที่ส่งผลต่อการพัฒนาพฤติกรรมเพื่อสังคมสำหรับผู้สูงวัยจังหวัดร้อยเอ็ดที่มีความสัมพันธ์กับการพัฒนาพฤติกรรมตามหลักสังคหวัตถุ 4 สำหรับผู้สูงวัยจังหวัดร้อยเอ็ดโดยใช้ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ด้วยวิธีของเพียร์สัน (Pearson Product Moment Correlation(r)) ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ .05 และการวิเคราะห์การถดถอยของพหุคูณ Multiple Regression Analysis: MR ในการใช้ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ได้กำหนดเกณฑ์ระดับความ

สัมพันธ์ครั้งนี้ ไว้ดังนี้ ตอนที่ 5 เสนอกลยุทธ์การพัฒนาพฤติกรรมเพื่อสังคมสำหรับผู้สูงวัยจังหวัดร้อยเอ็ด และตอนที่ 6 การวิเคราะห์ผลการประเมินกลยุทธ์การพัฒนาพฤติกรรมเพื่อสังคมสำหรับผู้สูงวัยจังหวัดร้อยเอ็ด โดยได้กำหนดเกณฑ์การให้คะแนนคำตอบของแบบสอบถาม ลักษณะของแบบสอบถามเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) ตามวิธีของลิเคิร์ต (บุญชม ศรีสะอาด, 2554, หน้า 82-83)

4. สรุปผลการวิจัย

ผลการวิจัยเรื่องกลยุทธ์การพัฒนาพฤติกรรมเพื่อสังคมสำหรับผู้สูงวัยจังหวัดร้อยเอ็ด ผู้วิจัยได้สรุปผลการวิจัย มีดังนี้

1. ผลการศึกษาสภาพ ปัญหา และปัจจัยที่ส่งผลต่อการพัฒนาพฤติกรรมเพื่อสังคมสำหรับผู้สูงวัยจังหวัดร้อยเอ็ด พบว่า มีตัวแปรอายุ เพศ กับสภาพ ปัญหา ปัญหา และปัจจัยที่ส่งผลต่อการพัฒนาพฤติกรรมเพื่อสังคมสำหรับผู้สูงวัยจังหวัดร้อยเอ็ด ที่ร่วมกันทำนายปัจจัยที่ส่งผลต่อการพัฒนาพฤติกรรมเพื่อสังคมสำหรับผู้สูงวัยจังหวัดร้อยเอ็ด อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ (P-value = .000) ซึ่งตัวแปรทั้ง 2 สามารถอธิบายการผันแปรของปัจจัยที่ส่งผลต่อการพัฒนาพฤติกรรมเพื่อสังคมสำหรับผู้สูงวัยจังหวัดร้อยเอ็ดได้ร้อยละ 0.48 ($R^2 = .048$) สามารถเขียนสมการพยากรณ์ในรูปแบบคะแนนดิบได้ดังต่อไปนี้ $Y = 3.648 + -.054X1 + -.050X2$

2. เสนอรูปแบบกลยุทธ์การพัฒนาพฤติกรรมเพื่อสังคมสำหรับผู้สูงวัยจังหวัดร้อยเอ็ด

ประกอบด้วย 3 ขั้นตอน 4 กลยุทธ์ มีรายละเอียด ดังนี้ กลยุทธ์การพัฒนาพุทธวิธีเพื่อสังคมอุดมสุข สำหรับผู้สูงวัยจังหวัดร้อยเอ็ด กลยุทธ์การพัฒนาพุทธวิธีเพื่อสังคมอุดมสุขสำหรับผู้สูงวัยจังหวัดร้อยเอ็ด แบ่งออกเป็น 3 ตอน ดังนี้ ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์ปัจจัยภายในและภายนอก และ TOWS matrix ด้านองค์ประกอบของสังคมอุดมสุข เพื่อหา

แนวทางในการกำหนดกลยุทธ์การพัฒนาพุทธวิธีเพื่อสังคมอุดมสุขสำหรับผู้สูงวัยจังหวัดร้อยเอ็ด สำหรับข้อความรู้ (Domain) เรื่องพุทธวิธีเพื่อสังคมอุดมสุขสำหรับผู้สูงวัยเป็นข้อความรู้หรือประเด็นปัญหาที่ต้องหาแนวทางพัฒนาร่วมกันขององค์ความรู้เรื่องการพัฒนาพุทธวิธีเพื่อสังคมอุดมสุขสำหรับผู้สูงวัยจังหวัดร้อยเอ็ด

ตารางที่ 1 การวิเคราะห์ปัจจัยภายในและภายนอก และ TOWS matrix ด้านข้อความรู้ เรื่องพุทธวิธีเพื่อสังคมอุดมสุขสำหรับผู้สูงวัย

ปัจจัยภายใน	จุดแข็ง (Strengths = S) 1. ผู้สูงวัยส่วนมากในเขตอำเภอเมืองจังหวัดร้อยเอ็ดนับถือพระพุทธศาสนา 2. มีองค์ความรู้พื้นฐานเกี่ยวกับหลักธรรมในทางพระพุทธศาสนา	จุดอ่อน (Weaknesses =W) 1. ผู้สูงวัยส่วนใหญ่ไม่มีเวลาในการปฏิบัติธรรมเท่าที่ควร 2. ขาดงานวิจัยและการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง 3. ชุมชนไม่มีแหล่งเรียนรู้สังคมอุดมสุขสำหรับผู้สูงวัย
ปัจจัยภายนอก	SO Strategies เชิญผู้เชี่ยวชาญด้านกิจกรรมและนิมนต์พระที่มีความเชี่ยวชาญ วางแนวทางการแก้ปัญหา และจัดกิจกรรมฝึกอบรมอย่างเหมาะสม	WO Strategies 1. จัดการฝึกอบรมความรู้แก่ผู้สูงวัยอย่างต่อเนื่อง 2. ส่งเสริมการแสวงหาความรู้ในการพัฒนาชุมชนของผู้สูงวัย
อุปสรรค (Threats = T) 1. ชาวบ้านอาจไม่ใส่ใจต่อกิจกรรมดังกล่าว 2. การพัฒนาสังคมอุดมสุขสำหรับผู้สูงวัยมิให้เห็นอย่างเป็นรูปธรรมน้อย 3. การเปลี่ยนแปลงของปัจจัยสิ่งแวดล้อม	ST Strategies ส่งเสริม และสนับสนุนการมีส่วนร่วมของชุมชนในการพัฒนาสังคมอุดมสุขสำหรับผู้สูงวัยตามหลักสังคหวัตถุ 4	WT Strategies 1. การให้ทุนสนับสนุน 2. สร้างความตระหนักให้เห็นความสำคัญของสังคมอุดมสุขสำหรับผู้สูงวัย

จากการวิเคราะห์ปัจจัยภายในและภายนอก และ TOWS matrix ด้านข้อความรู้ เรื่องพุทธวิธี เพื่อสังคมอุดมสุขสำหรับผู้สูงวัย มาจัดทำเป็น กลยุทธ์ การกำหนดกลยุทธ์การใช้จุดแข็งแสวงหา โอกาส (SO Strategies) ได้กลยุทธ์ ดังนี้

กลยุทธ์ที่ 1 เชิญผู้เชี่ยวชาญด้านกิจกรรม

การพัฒนาพุทธวิธีเพื่อสังคมอุดมสุขสำหรับผู้สูงวัย และนิมนต์พระที่มีความรู้ ความเชี่ยวชาญในทาง พระพุทธศาสนา วางแนวทางการแก้ปัญหาพร้อมกัน และจัดกิจกรรมฝึกอบรมอย่างเหมาะสม กลยุทธ์ การพัฒนาพุทธวิธีเพื่อสังคมอุดมสุขสำหรับผู้สูงวัย ได้จากสภาพที่เป็นจุดแข็งและโอกาส ดังนี้

ตารางที่ 2 ข้อความรู้ของชุมชนจากสภาพที่เป็นจุดแข็ง (Strengths = S) และโอกาส (Opportunities = O)

จุดแข็ง (Strengths = S)	โอกาส (Opportunities = O)
<ol style="list-style-type: none"> 1. ผู้สูงวัยส่วนมากในเขตอำเภอเมืองจังหวัด ร้อยเอ็ดนับถือพระพุทธศาสนา 2. มีองค์ความรู้พื้นฐานเกี่ยวกับหลักธรรม ในทางพระพุทธศาสนา 	<ol style="list-style-type: none"> 1. มีผู้ชำนาญด้านพระพุทธศาสนา และพระภิกษุ ผู้ที่มีความรู้ในทางธรรม 2. วัดเป็นสถานที่ฝึกอบรม 3. แหล่งความรู้จากเอกสาร

การกำหนดกลยุทธ์การลดจุดอ่อนและ แสวงหาโอกาส (WO Strategies) ได้กลยุทธ์ดังนี้

กลยุทธ์ที่ 2 จัดการฝึกอบรมความรู้แก่ผู้สูง วัยอย่างต่อเนื่อง โดยการกำหนดวันเวลา สถานที่

อย่างเหมาะสม ที่สอดคล้องกับการแก้ปัญหา และ การพัฒนาพุทธวิธีเพื่อสังคมอุดมสุขสำหรับผู้สูงวัย กลยุทธ์การพัฒนาพุทธวิธีเพื่อสังคมอุดมสุขสำหรับ ผู้สูงวัยได้จากสภาพที่เป็นจุดอ่อนและโอกาส ดังนี้

ตารางที่ 3 ข้อความรู้ของชุมชนจากสภาพที่เป็นจุดแข็ง (Strengths = S) และโอกาส (Opportunities = O)

จุดอ่อน (Weaknesses = W)	โอกาส (Opportunities = O)
<ol style="list-style-type: none"> 1. ผู้สูงวัยส่วนใหญ่ไม่มีเวลาในการปฏิบัติธรรม เท่าที่ควร 2. ขาดงานวิจัยและการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง 3. ชุมชนไม่มีแหล่งเรียนรู้สังคมอุดมสุขสำหรับ ผู้สูงวัย 	<ol style="list-style-type: none"> 1. มีผู้ชำนาญด้านพระพุทธศาสนา และพระภิกษุ ผู้ที่มีความรู้ในทางธรรม 2. วัดเป็นสถานที่ฝึกอบรม 3. แหล่งความรู้จากเอกสาร

การกำหนดกลยุทธ์การหลีกเลี่ยงหรือ หลบเลี่ยงอุปสรรคและอาศัยจุดแข็ง (ST Strategies) ได้กลยุทธ์ดังนี้

กลยุทธ์ที่ 3 ส่งเสริม และสนับสนุนการมี ส่วนร่วมของชุมชนในการพัฒนาสังคมอุดมสุข สำหรับผู้สูงวัยตามหลักสังคหวัตถุ 4 กลยุทธ์การ

พัฒนาพุทธวิธีเพื่อสังคมอุดมสุขสำหรับผู้สูงวัยได้ จากสภาพที่เป็นจุดแข็งและอุปสรรค ดังนี้
ตารางที่ 4 ข้อความรู้ของชุมชนจากสภาพที่เป็นจุดแข็ง (Strengths = S) และอุปสรรค (Threats = T)

จุดแข็ง (Strengths = S)	อุปสรรค (Threats = T)
1. ผู้สูงวัยส่วนมากในเขตอำเภอเมืองจังหวัดร้อยเอ็ดนับถือพระพุทธศาสนา 2. มีองค์ความรู้พื้นฐานเกี่ยวกับหลักธรรมในทางพระพุทธศาสนา	1. ชาวบ้านอาจไม่ใส่ใจต่อกิจกรรมดังกล่าว 2. การพัฒนาสังคมอุดมสุขสำหรับผู้สูงวัยมีให้เห็นอย่างเป็นทางการน้อย 3. การเปลี่ยนแปลงของปัจจัยสิ่งแวดล้อม

การกำหนดกลยุทธ์การลดจุดอ่อนและหลีกเลี่ยงอุปสรรค (WT Strategies) ได้กลยุทธ์ดังนี้
 กลยุทธ์ที่ 4 การให้ทุนสนับสนุนการส่งเสริม

กิจกรรมการพัฒนาพุทธวิธีเพื่อสังคมอุดมสุขสำหรับผู้สูงวัยอย่างต่อเนื่อง ได้จากสภาพที่เป็นจุดอ่อนและอุปสรรค ดังนี้

ตารางที่ 5 ข้อความรู้ของชุมชนจากสภาพที่เป็นจุดอ่อน (Weaknesses = W) และอุปสรรค (Threats = T)

จุดอ่อน (Weaknesses = W)	อุปสรรค (Threats = T)
1. ผู้สูงวัยส่วนใหญ่ไม่มีเวลาในการปฏิบัติธรรมเท่าที่ควร 2. ขาดงานวิจัยและการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง 3. ชุมชนไม่มีแหล่งเรียนรู้สังคมอุดมสุขสำหรับผู้สูงวัย	1. ชาวบ้านอาจไม่ใส่ใจต่อกิจกรรมดังกล่าว 2. การพัฒนาสังคมอุดมสุขสำหรับผู้สูงวัยมีให้เห็นอย่างเป็นทางการน้อย 3. การเปลี่ยนแปลงของปัจจัยสิ่งแวดล้อม

ตอนที่ 2 กลยุทธ์การพัฒนาพุทธวิธีเพื่อสังคมอุดมสุขสำหรับผู้สูงวัยจังหวัดร้อยเอ็ดจากการวิเคราะห์ปัจจัยภายในและภายนอก และ TOWS matrix ด้านองค์ ประกอบของสังคมอุดมสุข เพื่อหาแนวทางในการกำหนดกลยุทธ์การพัฒนาพุทธวิธีเพื่อสังคมอุดมสุขสำหรับผู้สูงวัยจังหวัดร้อยเอ็ดมีรายละเอียด ดังนี้

กลยุทธ์ที่ 1 เชิญผู้เชี่ยวชาญด้านกิจกรรมการพัฒนาพุทธวิธีเพื่อสังคมอุดมสุขสำหรับผู้สูงวัย

และนิมนต์พระที่มีความรู้ ความเชี่ยวชาญในทางพระพุทธศาสนา วางแนวทางการแก้ปัญหาพร้อมกัน และจัดกิจกรรมฝึกอบรมอย่างเหมาะสม

กลยุทธ์ที่ 2 จัดการฝึกอบรมความรู้แก่ผู้สูงวัยอย่างต่อเนื่อง โดยการกำหนดวันเวลา สถานที่ที่เหมาะสม ที่สอดคล้องกับการแก้ปัญหา และการพัฒนาพุทธวิธีเพื่อสังคมอุดมสุขสำหรับผู้สูงวัย

กลยุทธ์ที่ 3 ส่งเสริม และสนับสนุนการมีส่วนร่วมของชุมชนในการพัฒนาสังคมอุดมสุขสำหรับผู้

ผู้สูงวัยตามหลักสังคหวัตถุ 4

กลยุทธ์ที่ 4 การให้ทุนสนับสนุนการส่งเสริมกิจกรรมการพัฒนาพุทธวิธีเพื่อสังคมอุดมสุขสำหรับผู้สูงวัยอย่างต่อเนื่อง

ตอนที่ 3 ผลการตรวจสอบความเหมาะสมของกลยุทธ์การพัฒนาพุทธวิธีเพื่อสังคมอุดมสุขสำหรับผู้สูงวัยจังหวัดร้อยเอ็ด มีรายละเอียดดังนี้ ผู้เชี่ยวชาญทั้ง 17 ท่าน ลงความเห็น ว่า ผลการประเมินกลยุทธ์การพัฒนาพุทธวิธีเพื่อสังคมอุดมสุขสำหรับผู้สูงวัยจังหวัดร้อยเอ็ด ด้านความเหมาะสมโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ โดยข้อที่มีความคิดเห็นสูงสุด คือ เวลาที่ใช้ในการจัดกิจกรรมในแต่ละขั้นตอนมีความเหมาะสมรองลงมาคือกลยุทธ์การพัฒนาได้กำหนดและชี้แจงข้อตกลงของการพัฒนา มีการประเมินที่ชัดเจน และข้อมูลที่ได้จากการประเมินกลยุทธ์การพัฒนา ตามแผนพัฒนามีความเหมาะสมและน่าเชื่อถือ สามารถนำไปใช้ในการพัฒนาได้

ผลการประเมินกลยุทธ์การพัฒนาพุทธวิธีเพื่อสังคมอุดมสุขสำหรับผู้สูงวัยจังหวัดร้อยเอ็ด โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก และรายด้าน โดยด้านที่มีความคิดเห็นสูงสุด คือด้านความเหมาะสมรองลงมาคือ ด้านความถูกต้องและด้านความเป็นไปได้ส่วนด้านที่มีความคิดเห็นต่ำสุด คือ ด้านการนำไปใช้ประโยชน์

5. อภิปรายผลการวิจัย

จากการวิจัยเกี่ยวกับกลยุทธ์การพัฒนาพุทธวิธีเพื่อสังคมอุดมสุขสำหรับผู้สูงวัยจังหวัดร้อยเอ็ด มีประเด็นสำคัญที่นำมาอภิปรายผล ดังนี้

การพัฒนากลยุทธ์การพัฒนาพุทธวิธีเพื่อสังคมอุดมสุขสำหรับผู้สูงวัยจังหวัดร้อยเอ็ดได้จากผลจากการวิเคราะห์ปัจจัยภายในและภายนอก และ TOWS matrix ด้านองค์ประกอบของสังคมอุดมสุข เพื่อหาแนวทางในการกำหนดกลยุทธ์การพัฒนาพุทธวิธีเพื่อสังคมอุดมสุขสำหรับผู้สูงวัยจังหวัดร้อยเอ็ด ได้แก่ กลยุทธ์ที่ 1 เชิญผู้เชี่ยวชาญด้านกิจกรรมการพัฒนาพุทธวิธีเพื่อสังคมอุดมสุขสำหรับผู้สูงวัย และนิมนต์พระที่มีความรู้ ความเชี่ยวชาญในทางพระพุทธศาสนา วางแนวทางการแก้ปัญหาาร่วมกัน และจัดกิจกรรมฝึกอบรมอย่างเหมาะสม กลยุทธ์ที่ 2 จัดการฝึกอบรมความรู้แก่ผู้สูงวัยอย่างต่อเนื่อง โดยการกำหนดวันเวลา สถานที่อย่างเหมาะสม ที่สอดคล้องกับการแก้ปัญหา และการพัฒนาพุทธวิธีเพื่อสังคมอุดมสุขสำหรับผู้สูงวัย กลยุทธ์ที่ 3 ส่งเสริม และสนับสนุนการมีส่วนร่วมของชุมชนในการพัฒนาสังคมอุดมสุขสำหรับผู้สูงวัยตามหลักสังคหวัตถุ 4 กลยุทธ์ที่ 4 การให้ทุนสนับสนุนการส่งเสริมกิจกรรมการพัฒนาพุทธวิธีเพื่อสังคมอุดมสุขสำหรับผู้สูงวัยอย่างต่อเนื่อง ผลการประเมินกลยุทธ์การพัฒนาพุทธวิธีเพื่อสังคมอุดมสุขสำหรับผู้สูงวัยจังหวัดร้อยเอ็ด โดยภาพรวม และรายด้านอยู่ในระดับมาก รายด้านทั้งนี้อันเนื่องมาจากกระบวนการสร้างกลยุทธ์การพัฒนาพุทธวิธีเพื่อสังคมอุดมสุขสำหรับผู้สูงวัยจังหวัดร้อยเอ็ด มีขั้นตอนที่ชัดเจน โดยแบ่งออกเป็น 3 ตอน ได้แก่ ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์ปัจจัยภายในและภายนอก และ TOWS matrix ด้านองค์ประกอบของชุมชนนักปฏิบัติ เพื่อหาแนวทางในการกำหนดกลยุทธ์การพัฒนาพุทธวิธีเพื่อสังคม

อุดมสุขสำหรับผู้สูงวัยจังหวัดร้อยเอ็ดตอนที่ 2 กลยุทธ์การพัฒนาพุทธวิธีเพื่อสังคมอุดมสุขสำหรับผู้สูงวัยจังหวัดร้อยเอ็ด ตอนที่ 3 ผลการตรวจสอบความเหมาะสมของกลยุทธ์ จากผู้ทรงคุณวุฒิ โดยใช้แบบประเมินกลยุทธ์การพัฒนาพุทธวิธีเพื่อสังคมอุดมสุขสำหรับผู้สูงวัยจังหวัดร้อยเอ็ด ไม่สอดคล้องกับงานวิจัยของศิลปสวย ระเบียบแสงสุรีย์ (2560) ได้ศึกษาวิจัยเรื่องแนวทางการพัฒนาคุณภาพการดูแลผู้สูงอายุของกรุงเทพมหานครเพื่อรองรับสังคมผู้สูงอายุ พบว่า ปัญหาสำคัญที่ผู้สูงอายุของกรุงเทพมหานครต้องเผชิญคือปัญหาด้านรายได้และขาดผู้ดูแลในการทำกิจวัตรประจำวัน

จากผลการศึกษาดังกล่าวผู้วิจัยจึงได้กำหนดยุทธศาสตร์ในการพัฒนาคุณภาพการดูแลผู้สูงอายุของกรุงเทพมหานครคือยุทธศาสตร์ “สร้างความมั่นคงทางรายได้และการดูแลผู้สูงอายุโดยใช้ชุมชนเป็นฐาน” โดยมีมาตรการและโครงการนำร่องดังนี้มาตรการที่ 1 มาตรการสร้างคุณค่าให้ผู้สูงอายุได้แก่ “โครงการจัดตั้งศูนย์ทรัพยากรมนุษย์ผู้สูงวัย” มาตรการที่ 2 มาตรการสร้างรายได้ให้ผู้สูงอายุได้แก่ “โครงการวิสาหกิจสูงวัยในชุมชน” มาตรการที่ 3 การสร้างเครือข่ายการดูแลได้แก่ “โครงการเครือข่ายการดูแลผู้สูงวัย” และไม่สอดคล้องกับงานวิจัยของสิทธิพร สุรินทร์ สุทธิชัย และพงษ์ศักดิ์ ชิมมอนต์ส (2561) ได้ศึกษาวิจัยเรื่องรูปแบบความสุขของผู้สูงวัยในจังหวัดมหาสารคามพบว่า สภาพความสุขของผู้สูงวัยในจังหวัดมหาสารคามโดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายมิติพบว่า อยู่ในระดับมาก จำนวน 2 มิติ และอยู่ในระดับปานกลาง จำนวน 3 มิติ

6. ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

1.1 หน่วยงานที่เกี่ยวข้องของควมมีการสำเร็จพฤติกรรมกลุ่มผู้สูงอายุ ในแต่ละปีเพื่อให้ทราบปัญหา และนำไปสู่การแก้ไข เพื่อการพัฒนาสังคมผู้ที่ยั่งยืน

1.2 หน่วยงานที่เกี่ยวข้องของควมสำรวจจำนวนผู้สูงอายุที่มีสุขภาพกาย-ใจที่ดี และควมมีแนวทางส่งเสริมพฤติกรรมดังกล่าว และสนับสนุนทุนเพื่อเป็นแนวทางแก้ไขปัญหาผู้สูงอายุต่อไป

1.3 หน่วยงานที่เกี่ยวข้องของควมมีแนวทางการแก้ไขปัญหาด้านสุขภาพ อย่างเป็นทางการที่สามารถแก้ไขได้จริง และนำไปพัฒนาที่มีประสิทธิภาพ

2. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควมมีการศึกษาแนวทางในการแก้ปัญหาเกี่ยวกับสังคมอุดมสุขสำหรับผู้สูงวัยในเขตอำเภอเมืองจังหวัดร้อยเอ็ด

2.2 ควมทำการศึกษาเชิงคุณภาพในประเด็นที่เกี่ยวกับกลยุทธ์การพัฒนาพุทธวิธีเพื่อสังคมอุดมสุขสำหรับผู้สูงวัย ในแต่ละจังหวัดของภาคอีสาน โดยใช้การสัมภาษณ์ผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้อง

2.3 ควมทำการศึกษาวิจัยวัดผลพฤติกรรมสังคมอุดมสุขสำหรับผู้สูงวัยจังหวัดร้อยเอ็ด ในแต่ละปี เพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน

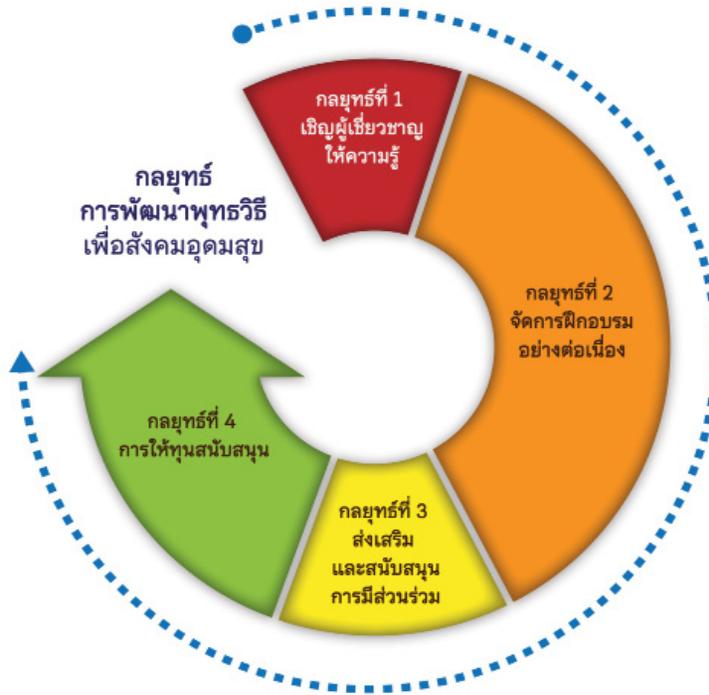
7. องค์กรความรู้ที่ได้รับ

การพัฒนากลยุทธ์การพัฒนาพุทธวิธีเพื่อสังคมอุดมสุขสำหรับผู้สูงวัยจังหวัดร้อยเอ็ด ได้จากผลจากการวิเคราะห์ปัจจัยภายในและภายนอก

และ TOWS matrix ด้านองค์ ประกอบของสังคม
อุดมสุข เพื่อหาแนวทางในการกำหนดกลยุทธ์การ

พัฒนาพุทธวิธีเพื่อสังคมอุดมสุขสำหรับผู้สูงวัย
จังหวัดร้อยเอ็ดตามหลักสังคหวัตถุ 4 ดังภาพที่ 1

ภาพที่ 1 องค์ความรู้ที่ได้รับ

เอกสารอ้างอิง

กองวิชาการและแผนงาน. (2565). *แผนพัฒนาท้องถิ่น (พ.ศ. 2561-2565) เทศบาลเมืองร้อยเอ็ดอำเภอเมืองร้อยเอ็ดจังหวัดร้อยเอ็ด*. ร้อยเอ็ด: งานวิเคราะห์นโยบายและแผน.

จรียา อินทร์ศรี. (2564). กระบวนการส่งเสริมการเรียนรู้ร่วมกันระหว่างผู้สูงอายุกับผู้ดูแล ในการปรับปรุงสิ่งแวดล้อมภายในและภายนอกบ้านของผู้สูงอายุนจังหวัดร้อยเอ็ด และจังหวัดเลย. *วารสารศูนย์อนามัยที่ 9: วารสารส่งเสริมสุขภาพและอนามัยสิ่งแวดล้อม*, 15(36), 1-14.

จิรนนท์ อินทิม, ชูลี อัครพิชยนต์ และศรีนวล วิหครัตน์. (2551). *การดำเนินการพัฒนาในด้านเมืองน่าอยู่อย่างยั่งยืนของเทศบาลเมืองพิจิตร อำเภอเมือง จังหวัดพิจิตร*. (การศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต). พิษณุโลก: มหาวิทยาลัยนเรศวร.

บุญชม ศรีสะอาด. (2554). *การวิจัยเบื้องต้น*. (พิมพ์ครั้งที่ 9). กรุงเทพฯ: สุวีริยาสาส์น.

บุญชม ศรีสะอาด และคณะ. (2551). *พื้นฐานการวิจัยการศึกษา*. กทม: ประสานการพิมพ์.

ศิลปสวย ระวีแสงสุรีย์. (2560). แนวทางการพัฒนาคุณภาพการดูแลผู้สูงอายุของกรุงเทพมหานครเพื่อรองรับสังคมผู้สูงอายุ. (รายงานการวิจัย). กรุงเทพฯ: วิทยาลัยป้องกันราชอาณาจักร.

สิทธิพร สุนทร, วชิรินทร์ สุทธิชัย และพงษ์ศักดิ์ ชิมมอนด์ส. (2561). รูปแบบความสุขของผู้สูงวัยในจังหวัดมหาสารคาม. (รายงานการวิจัย). มหาสารคาม: มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม.

